

RP 75/2005 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till bestämmelser som syftar till bättre uppdatering av ägaruppgifter om fastigheter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås ändringar i lagen om lagfarts- och inteckningsregister, befolkningsdatalagen samt lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter. Syftet med de föreslagna ändringarna är att skapa bättre förutsättningar för uppdatering av lagfarts- och inteckningsregistret. De åtkomstuppgifter som grundar sig på köpvittnenas meddelanden blir offentliga betydligt snabbare än vad som är fallet i dag när elektroniska blanketter tas i bruk och myndigheternas inbördes kommunikation blir

smidigare. Kontakten till dödsbon förbättras genom att skatteförvaltningens uppgifter om kontaktpersonerna registreras i befolkningsdatasystemet. På så sätt kan uppgifternas föras vidare till bland annat lagfarts- och inteckningsregistret.

Den föreslagna lagarna avses träda i kraft cirka ett halvt år efter det att de har antagits och blivit stadfästa. Bestämmelserna om köpvittnenas meddelanden sätts dock enligt förslaget i kraft vid en senare tidpunkt genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Nuläge och föreslagna ändringar	3
1.1. Dödsboens kontaktinformation	3
1.2. Köpvittnets meddelanden	4
1.3. Elektroniska ansökningar	5
2. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar	6
Ett dödsbos kontaktinformation	6
Elektroniska meddelanden från köpvittnen.....	6
3. Beredningen av propositionen	8
DETALJMOTIVERING.....	8
1. Lagförslag.....	8
1.1. Lagen om lagfarts- och in-teckningsregister	8
1.2. Befolkningsdatalagen	9
1.3. Lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningssuppgifter... 11	11
2. Närmare bestämmelser och föreskrifter.....	11
3. Ikraftträdande.....	11
LAGFÖRSLAGEN.....	13
om ändring av 21 § i lagen om lagfarts- och in-teckningsregister.....	13
om ändring av befolkningsdatalagen.....	14
om ändring av 20 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningssuppgifter	15
BILAGOR	16
PARALLELLTEXTER.....	16
om ändring av 21 § i lagen om lagfarts- och in-teckningsregister.....	16
om ändring av 20 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningssuppgifter	18
FÖRORDNINGSUTKAST	19
om ändring av förordningen om lagfarts- och in-teckningsregister	19
om ändring av köpvittnesförordningen.....	20

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Dödsboens kontaktinformation

Fastighetsdatasystemet har ansetts brista i att ägaruppgifterna inte till alla delar är tillräckligt aktuella. Även om lagfartstiderna till följd av den nya jordabalken (540/1995) har blivit betydligt kortare, förekommer det dröjsmål framför allt vid registreringen av familje- och arvsrättsliga förvärv. Ett särskilt problem utgör de oskiftade dödsboen. I praktiken är det vanligt att oskiftade dödsbon behåller besittningen av fastigheter i långa tider, ofta i tiotal år.

Det är nödvändigt att få tag på fastighetsägare bland annat i samband fastighetsför rättningar och vid beviljande av bygglov, eftersom dessa åtgärder kräver hörande av parter och grannar. Ägaruppgifterna behövs också för planläggningen. För tillfället finns det i praktiken inget enkelt och tillförlitligt sätt att skaffa uppgifter om dödsboens företrädare.

När man överväger åtgärder för att förbättra sakinnehållet i lagfarts- och inteckningsregistret bör man beakta såväl effektivitetssynpunkter som det besvär och de kostnader som orsakas fastighetsägare och dödsbon. Att förkorta lagfartstiden vore inte en särskilt effektiv åtgärd, eftersom familje- och arvsrättsliga förvärv inte beskattas med överlåtelseskatt. I samband med andra överlåtelser fungerar hotet om höjd skatt som ett incitament för att iaktta lagfartstiden. I oskiftade dödsbon har det inte ens skett ett ägarbyte vid vilket lagfartsskyldigheten skulle kunna knytas. En förpliktelse att ansöka om förtydligande lagfart bara för att offentliggöra delägarna i ett dödsbo vore ett oskäligt och, eftersom sanktioner saknas, också ett ineffektivt krav.

Därför är det ändamålsenligt att ägaruppgifternas tillgänglighet förbättras genom utnyttjande av redan befintliga myndighetsåtgärder och register. Ett sådant register finns dock inte där dödsboens delägare eller företrädare direkt skulle nämnas. Ett register bil-

das inte ens av uppgifterna om de dödsbon för vilkas del magistraten har fastställt delägarförteckning. Den enda uppgiftskällan är i praktiken skatteförvaltningens register över skattskyldiga.

Skatteförvaltningens uppgifter baserar sig i första hand på bouppteckningen efter den avlidne. I bouppteckningsinstrumentet skall antecknas uppgifter om den kontaktperson som skattemyndigheten exempelvis kan sända begäran om utredning och meddelanden till. Senare kan skattemyndigheterna få aktuell kontaktinformation till exempel i samband med fastighetsbeskattningen.

Skatteförvaltningens uppgifter baserar sig således på den skattskyldiges egna meddelanden. Som kontaktperson uppges i allmänhet någon av delägarna i boet, men kontaktpersonen kan också vara en utomstående som inte alls företräder boet i rättslig mening. Skatteförvaltningens uppgifter är inte helt uttömmande. I dag har en kontaktperson uppgetts för cirka tre fjärdedelar av dödsboen. I skatteförvaltningens register stryker man dessutom rätt fort uppgifterna om sådana bon som inte är skattskyldiga, med andra ord sådana som inte idkar näring eller till vilka det inte hör fast egendom. Uppgifterna om ett dödsbo finns inte heller registrerade, om den fastighet som hör till dödsboet är i den efterlevande makens besittning. Orsaken till detta är att den som är skyldig att betala fastighets-skatt i ett sådant fall inte är dödsboet utan den efterlevande maken som fortfarande är fastighetens ägare i privaträttslig mening.

Skatteförvaltningens register har bildats med tanke på beskattningens informationsbehov. Kontaktuppgifterna om dödsboen kan i fråga om tillförlitlighet inte jämföras med lagfartsuppgifterna och inte ens med de åtkomstuppgifter som grundar sig på köpvittnenas meddelanden. Trots detta vore skatteförvaltningens uppgifter en väsentlig förbättring jämfört med nuläget. För myndigheterna är det nämligen av största vikt att få kontakt med de personer som sköter dödsboens ärenden. Genom dem kan man få information om

boens delägare och om vem som för talan för boens räkning.

Till det grundläggande registersystemet hör förutom de register som förs över fastigheter även sådana register som förs i fråga om befolkningen och sammanslutningar. Varje förvaltningsområde för register över uppgifter som har samband med det egna området och lämnar ut uppgifter för andra myndigheters bruk. I befolkningsdatasystemet finns uppgifter om avlidna personer och adressuppgifter förs också i allmänhet in i systemet. Uppgifterna om ett dödsbos kontaktperson och dennes adress kan i sak jämföras med adressuppgifter. Skatteförvaltningens register kan enligt lag också i dag användas för att kontrollera uppgifterna i befolkningsdatasystemet. Också dödsboens kontaktuppgifter föreslås bli överförda från skatteförvaltningen till befolkningsdatasystemet för registrering. I skattemyndigheternas register finns för cirka 150 000 dödsbons del uppgifter om ett ombud.

Dödsboens kontaktinformation behövs mest i ärenden som gäller fastigheter. Av skatteförvaltningens filer framgår dock inte direkt vilka dödsbon som har fast egendom. Dessutom kan dödsboens kontaktinformation behövas också för andra ändamål, exempelvis i ärenden som gäller bankkonton och försäkringar. Enligt förslaget antecknas ett dödsbos kontaktinformation i befolkningsdatasystemet oberoende av vilket slags egendom som hör till boet. Dödsboens kontaktinformation överförs enligt förslaget från befolkningsdatasystemet till fastighetsdatasystemet på samma sätt som uppgifterna om andra rättsinnehavare.

Myndigheterna och andra som är i behov av uppgifter kan i så fall hämta kontaktuppgifter om dödsboen antingen direkt i befolkningsdatasystemet eller för fastigheternas del också i lagfarts- och inteckningsregistret.

1.2. Köpvittnets meddelanden

Enligt 7 kap. 5 § i jordabalken får i lagfarts- och inteckningsregistret redan före lagfartsansökan antecknas uppgifter om fastighetsöverlåtelse och andra förvärv. Registreringen av åtkomstuppgifter möjliggörs av att köp och andra överlåtelse av fastigheter

skall ske enligt vissa formföreskrifter och i närvaro av ett offentligt köpvittne. Till köpvittnets uppgifter hör att sätta upp ett meddelande från köpvittnet och tillstålla lantmäteribrån och kommunen meddelandet. Efter det att uppgifterna om fastighetens eller det brutna områdets läge har kontrollerats och uppgifterna om överlåtelsen har antecknats i köpeskillingsregistret skall uppgifterna sändas på elektronisk väg till lagfarts- och inteckningsregistret. Via köpeskillingsregistret överförs uppgifterna om fastighetsöverlåtelse också till skatteförvaltningen.

Det nuvarande systemet fyller sin huvudsakliga uppgift. De faktiska äganderättsförhållandena i fråga om fastigheter blir offentliga och fastighetsvärderingen sker utifrån ett omfattande köpeskillingsmaterial. Informationsflödet är dock så långsamt att ansökan om lagfart i de flesta fallen har hunnit göras innan åtkomstuppgiften har antecknats i lagfarts- och inteckningsregistret. Av dessa orsaker kan inte åtkomstuppgifterna användas på ett effektivt sätt för att kontrollera äktheten av köpebrevet eller att köpebrevet satts upp med köpvittnets medverkan. Vid köp av brutna områden har dröjsmålen lett till att tingsrätterna varit tvungna att separat begära beteckning för det brutna området. På grund av fel i åtkomstuppgifterna används uppgifterna i fråga inte längre som basuppgifter vid inskrivning av ansökan om lagfart.

För att åtkomstuppgifterna skall kunna utnyttjas på bästa möjliga sätt, måste informationsflödet bli snabbare och uppgifterna tillförlitligare. Detta kan ske, om man utvecklar de elektroniska metoderna. Enligt förslaget skall köpvittnenas meddelanden alltid göras på en elektronisk blankett. Blanketten skall fyllas i senast den vardag som följer efter det att köpet har bestyrkts, medan meddelandet enligt gällande bestämmelser skall sändas inom sju dagar efter bestyrkandet. Blanketten avses bli utformad så att den är interaktiv och att fastigheternas och personernas identifierings- och adressuppgifter kan hämtas ur olika informationssystem i ett och samma förfarande. På detta sätt kan man minska på både antalet fel och köpvittnets arbete.

Den elektroniska blanketten för bestyrkande av köp skall enligt förslaget sändas bara till ett ställe. Olika myndigheter, justitiemini-

steriet i egenskap av registeransvarig för lagfarts- och inteckningsregistret, lantmäteriväsendet i egenskap av registeransvarig för fastighetsregistret och köpeskillingsregistret samt kommunerna såsom innehavare av förköpsrätt och på stadsplaneområde också i egenskap av registeransvariga för fastighetsregistret, kan enligt förslaget få den information de behöver i elektronisk form direkt till sina egna system. Skattemyndigheterna och befolkningsbokförvaltningen kan antingen hämta överlåtelseuppgifterna om fastigheter direkt ur meddelandena eller fortsätta med att följa det nuvarande förfarandet i vilket överlåtelseuppgifterna tillsammans med uppgifterna om fastighetens värde och byggnader överförs från köpeskillingsregistret.

Överföringen av information på detta sätt sker mycket snabbare och man behöver inte längre registrera uppgifterna för hand. Det nya systemet leder till att åtkomstuppgifterna finns i lagfarts- och inteckningsregistret redan den vardag som följer på köpslutsdagen och man har således tillgång till dem när lagfart skall beviljas. Också kommunerna får informationen i snabbare ordning än vad som är fallet i dag, vilket är av betydelse med tanke på den korta tid som reserverats för utövande av förköpsrätt.

Vid övervägning av vilken myndighet som skall ha hand om handläggningen av köpvittnesmeddelandena, är det lantmäteriväsendet och justitieministeriet som kommer på fråga. Dessa alternativ skiljer sig inte i fråga om kostnaderna för att bygga upp och använda systemet och inte heller i fråga om hur snabbt reformen kan genomföras. För lantmäteriväsendet talar att också det nuvarande systemet sker via det. Dessutom finns de största bristerna i praktiken i de uppgifter som behövs för köpeskillingsregistret. I förslaget har man dock stannat för att uppgiften lämpar sig bäst för justitieministeriet. Åtkomstuppgifterna är en del av lagfarts- och inteckningsregistret och den elektroniska blanketten baseras i första hand på uppgifterna i lagfarts- och inteckningsregistret. Uppbyggnaden av systemet kan stödjas på ett ärendehanteringssystem som tas i bruk vid justitieministeriet. Ett system av det slag som föreslås kan utnyttjas också i fortsättningen vid utbyggnad av de elektroniska kommunikationsmöjligheterna

för ansökan om inskrivning och vid fastighetsköp.

1.3. Elektroniska ansökningar

I inskrivningsärenden har det i princip varit möjligt att göra elektroniska ansökningar redan i över tio års tid. Nuvarande bestämmelser finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), vars tillämpningsområde också omfattar ärenden som behandlas vid domstol. I praktiken har det varit mycket ovanligt med elektroniska meddelanden i inskrivningsärenden. Orsaken till detta är att man i allmänhet vill sköta sina ärenden personligen och att man trots allt är skyldig att förete skriftliga bilagor, såsom köpebrevet i original och kvittot på betald överlåtelseskatt. Också det faktum att de elektroniska metoderna är outvecklade har påverkat saken. I inskrivningsärenden har tingsrätterna haft beredskap att ta emot ansökningar bara per telefax och elektronisk post.

För att den elektroniska kommunikationen skall vara ett genuint alternativ också i inskrivningsärenden, behövs avsevärda ändringar i lagstiftningen och datatekniken. Sådana ändringar planeras i en av justitieministeriet tillsatt kommission. Den elektroniska kommunikationens och fastighetsomsättningens förutsättningar bör också granskas som en helhet. Med små justeringar i den lagstiftning som reglerar ansökningssättet kan man knappast öka den elektroniska kommunikationen på detta område.

Med bestämmelser på förordningsnivå kan man dock klarlägga frågan om registrering av anhängiggörandet av en ansökan, vilken i praktiken har betraktats som problematisk. Om ansökan har tillställts inskrivningsmyndigheten efter utgången av verkets öppettid, skall i ansökningsuppgifterna, enligt den bestämmelse som enligt förslaget fogas till förordningen om lagfarts- och inteckningsregister (960/1996), förutom dagen för anhängiggörande även antecknas den dag då ansökan antecknats i lagfarts- och inteckningsregistret. Behovet av en anteckning om vardera tidpunkten är förknippat med att den tidpunkt vid vilken rättsverkan inträder varierar i olika inskrivningsärenden. Det avgörande med

tanke på företrädesordningen mellan ansökningarna är dagen för inträde av anhängighet. Enligt den dagen bestäms bland annat in-teckningarnas företrädesordning. En rättig-hets varaktighet kan också bestämmas enligt tidpunkten för inträde av inskrivningsansö-kans anhängighet då en fastighet eller en del av en fastighet överlåtits till två parter. När det gäller en anteckning om förlust av be-stämmanderätt till följd av ett insolvensförfar-ande är åter den faktiska tidpunkten för an-teckningen avgörande, eftersom rättsverk-ningarna grundar sig på när tredje man anses ha fått kännedom om begränsningarna.

Om tidpunkten vid vilken en ansökan blir anhängig föreskrivs i 6 kap. 3 § i jordabal-ken. Enligt bestämmelsen i fråga blir ett in-skrivningsärende anhängigt när ansökan har tillställts den behöriga inskrivningsmyndig-heten. Någon bestämmelse om att ansökan bara skulle kunna göras under tjänstetid finns inte. Som den tidpunkt vid vilken ansökan blivit anhängig skall antecknas ansökans an-komsttidpunkt också då ansökan kommit fram utanför ämbetsverkets öppettid, exem-pelvis på en helgdag. Antecknandet av två tidpunkter orsakar inte något extra besvär ef-tersom den faktiska ankomsttidpunkten an-tecknas på datateknisk väg.

2. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar

Ett dödsbos kontaktinformation

För att kontaktinformationen om dödsbon skall kunna överföras från skatteförvaltning-en till befolkningsdatasystemet krävs det ändringar både i skatteförvaltningens och Be-folkningsregistercentralens programvara. Kostnaderna för att bygga ut systemen är av engångsnatur och uppskattas till sammanlagt klart mindre än 100 000 euro. Största delen av kostnaderna hänför sig till de ändringar som behövs i befolkningsregistercentralens applikationsprogram, medan skatteförvalt-ningsens andel torde stanna vid några tusen euro. Startkostnaderna hör till förvaltnings-områdets verksamhetsutgifter. Den förbin-delse som byggs upp mellan systemen kan i framtiden utnyttjas också för kontroll av be-folkningsuppgifterna i övrigt.

Informationsöverföringen orsakar också fortlöpande kostnader av storleksordningen tusen euro per överföring. Kostnadernas stor-lek beror på överföringssystemet och på överföringsfrekvensen. Dessa kostnader ut-görs av skatteförvaltningens avgifter för överföring av information och av kostnader-na för åtgärder som vidtas i befolkningsdata-systemet.

Skatteförvaltningen debiterar avgifter en-ligt den avgiftstabell för prestationer som Skattestyrelsens informationstjänst följer. Tabellen grundar sig på finansministeriets förordning om skatteförvaltningens avgifts-belagda prestationer (1106/2003) som utfär-dats med stöd av lagen (150/1992) och för-ordningen (211/1992) om grunderna för av-gifter till staten. För befolkningsdatatjänster debiteras likaså avgifter enligt de grunder som bestäms i lagen om grunderna för avgif-ter till staten. Avgifterna kan debiteras både för en enskilds begäran om information och av offentliga samfund.

Överföringen av information från befolk-ningsdatasystemet till lagfarts- och in-teckningsregistret kan ske på samma sätt som överföringen av befolkningsdata i allmänhet.

Det är de som behöver dödsboens kontakt-information som får den ekonomiska nyttan av att informationen registreras. Då uppgif-terna finns tillgängliga direkt i register som förs med hjälp av automatisk databehandling, kan man undvika en hel del av det utred-ningsarbete som för närvarande behövs om man vill få kontakt med dödsbon. Samtidigt kan olika processer påskyndas. Den största nyttan uppstår för de myndigheter som verk-ställer lantmäteriförrättningar och för kom-munerna. Att kontaktinformationen blir till-gängligare är också till hjälp för enskilda medborgare i bland annat bygglovsärenden.

Elektroniska meddelanden från köpvittnen

I bruktagandet av elektroniska meddelanden kan effektivera förfarandet i fråga om köp-vittnenas meddelanden och överföringen och behandlingen vid olika myndigheter av de uppgifter som meddelas. Det finns olika sätt att genomföra detta tekniskt.

I sin enklaste form skulle en reform av för-farandet bara innebära en övergång från brev

till elektronisk post. Då vore man dock tvungen att manuellt överföra uppgifterna till det mottagande systemet för fortsatt behandling. Nyttan med en reform av det slaget vore mycket liten.

Det är ändamålsenligt att utnyttja moderna metoder, vilket betyder en på en bläddrare baserad, genuint interaktiv ärendehanteringssystemet där den elektroniska blankett som köpvittnen använder fylls i med möjligast mycket information från fastighetsdata- och befolkningsdatasystemen och där informationen sedan ses över i fråga om form och logik. Uppgifterna i blanketten kan överföras elektroniskt till lagfarts- och inteckningsregistret och till lantmäteriväsendets köpeskillingregister. Likaså kan uppgifterna skickas direkt i elektronisk form också till de registeransvariga för fastighetsregistret, kommunerna och magistraterna. Kostnaderna för att bygga upp ett avancerat ärendehanteringssystem är en aning högre än kostnaderna för ett sådant system som inte bygger på interaktivitet mellan systemen. Det senare alternativet skulle dock i de olika stadierna kräva mera manuellt arbete och översyn, varvid totalkostnaderna för systemet å ena sidan skulle bli högre och uppgifternas kvalitet å andra sidan inte skulle kunna höjas i någon betydande grad.

Konsekvensbedömningen nedan är beräknad för ett interaktivt ärendehanteringssystem. Kostnaderna för att bygga upp systemet har uppskattats till cirka 300 000 euro, om man låter utomstående konsulter utföra arbetet. Dessutom kräver uppbyggnaden av delar av datasystemet en betydande insats från justitieministeriets och lantmäteriväsendets sida. Justitieministeriets andel av tjänstearbetet uppskattas till 400 dagsverken och lantmäteriväsendets till cirka 80. Justitieministeriet får en del nya uppgifter som gäller förvaltningen av systemet, men dessa kan skötas utan att ny personal behöver anlitas. I kostnaderna bör man också beakta de utgifter som utbildning samt underhåll och utbyggnad av systemet medför.

Genom utbyggnad av systemet eftersträvas aktuellare och kvalitativt bättre uppgifter om fastighetsöverlåtelse. Lagfarts- och inteckningsregistret är en del av fastighetsdatasystemet. I lagen om ett fastighetsdatasystem

och anslutande informationstjänster (453/2002) föreskrivs om avgifterna för fastighetsdatasystemets informationstjänster och fördelningen av inkomsterna av fastighetsdatasystemets prestationer mellan de myndigheter som sköter systemet. Inkomsterna kan användas för att täcka kostnaderna för utveckling av fastighetsdatasystemet och andra åtgärder i enlighet med i jord- och skogsbruksministeriets förordning om fördelning av inkomsterna av fastighetsdatasystemet (278/2004) närmare föreskrivna fördelningsgrunder. Meningen är att kostnaderna för uppbyggnaden av de datasystem som krävs för förmedling av köpvittnenas meddelanden skall finansieras med inkomsterna av fastighetsdatasystemets informationstjänster.

Utnyttjandet av datasystemen och minskningen av det manuella arbetet skapar både direkt och indirekt ekonomisk nytta. De största direkta ekonomiska inbesparingarna kan ske vid lantmäteribråerna, där registreringsarbetet minskar till och med till hälften av det nuvarande. Arbetsinbesparingen beräknas till 15 årsverken, för vilka den årliga kostnaden grovt beräknat är 750 000 euro. En mindre men dock betydande minskning av den manuella arbetsmängden sker också hos köpvittnen och tingsrätter. En uppbyggnad av ärendehanteringssystemet är således ändamålsenlig redan med hänsyn till de direkta kostnaderna och inbesparingarna. En viktig faktor att beakta är dessutom att ett interaktivt ärendehanteringssystem främjar uppgifternas kvalitet, minskar behovet av rättelser och påskyndar informationen förutom till lagfarts- och inteckningsregistret även till alla myndigheter som behöver fastigheternas ägaruppgifter i sin verksamhet. Ett elektroniskt, på identifiering baserat anmälningsystem är dessutom ägnat att minska möjligheterna för missbruk vid ansökan om lagfart.

Som köpvittnen verkar vid sidan av olika myndigheter ett större antal köpvittnen som utsetts av tingsrätterna. Förordnanden har getts bland annat till bankfunktionärer, fastighetsförmedlare och advokater. Till köpvittnets uppgifter hör redan i dag att på begäran av en klient kontrollera de aktuella uppgifterna om en fastighet, vilket förutsätter en teknisk förbindelse till lagfarts- och inteckningsregistret. Också annars kan man i dag

förutsätta att myndigheterna och de personer som sköter en offentlig uppgift har tillräckliga förutsättningar för att kommunicera på elektronisk väg. Ibruktagnad av systemet har inga större verkningar för vem som kan verka som köpvittne. Eftersom det i fortsättningen oundgängligen krävs att köpvittnet fyller i elektroniska blanketter är det dock möjligt att inte alla nuvarande köpvittnen kommer att kunna fortsätta i sin uppgift.

3. Beredningen av propositionen

Justitieministeriet tillsatte vid utgången av mars 2004 en kommission för att utreda frågor förknippade med utbyggnaden av inskrivningssystemet för fastigheter. Kommissionens första uppgift var att utreda huruvida ägaruppgifterna om fastigheter kunde fås

tidsenligare om man inhämtar uppgifter som finns tillgängliga i olika myndigheters register, och huruvida överföringen av åtkomst-uppgifter kunde påskyndas. Denna proposition grundar sig på det förslag som kommissionen lade fram i december 2004.

Kommissionens betänkande har varit på remiss hos sammanlagt 15 myndigheter och organisationer. Ett sammandrag av remissvaren har utarbetats vid justitieministeriet.

Remissinstanserna förhöll sig positivt till förslaget. Det var bara mantalsskrivarnas företrädare som var av den åsikten att det vore bäst att se över behandlingen av dödsboens kontaktuppgifter först vid en totalreform av ärvdabalken eller befolkningsdatalagen (507/1993). Vissa smärre ändringar har gjorts i propositionen med anledning av remissvaren.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om lagfarts- och inteckningsregister

21 §. Lagfarts- och inteckningsregistrets huvudsakliga sakinnehåll baserar sig på ansökningarna om lagfart, inteckning och inskrivning av en särskild rättighet och de tingsrättsbeslut som meddelats i fråga om dem. Av stor betydelse är också de inskrivningar som gäller utsökning, konkurs och annan motsvarande begränsning av förfoganderätten samt lagfäst panträtt, vilka grundar sig på myndigheternas meddelanden. Till lagfarts- och inteckningsregistret överförs dessutom och i registret kan med datatekniska medel behandlas uppgifter som kommer från flera andra myndighetsregister.

Enligt paragrafens *1 mom.* baserar sig lagfarts- och inteckningsregistrets uppgifter om fastighetsindelningen på det fastighetsregister som avses i fastighetsregisterlagen (392/1985). Uppgifterna om ändringar i fastighetsregistret överförs dagligen till lagfarts-

och inteckningsregistret med hjälp av dagens teknik. Enligt förslaget förtydligas momentet så att också behövliga uppgifter om outbrutna områden skall överlätas avgiftsfritt ur fastighetsregistret. Som outbrutna områden behandlas i fastighetsregistret också separat överlätta andelar i samfällda områden.

Enligt paragrafens nuvarande *2 mom.* kan till lagfarts- och inteckningsregistret, genom justitieministeriets beslut, för upprätthållande av registret från befolkningsdatasystemet överföras identifieringsuppgifter om personer samt uppgifter om begränsningar i personers behörighet. Motsvarande uppgifter kan överföras också från handelsregistret och de övriga register som förs över sammanslutningar och stiftelser samt från företagsinteckningsregistret.

I paragrafen föreslås preciseringar som gäller både det ändamål för vilket uppgifter får överlätas, sättet att överföra uppgifter och vilka register som uppgifter kan överföras från. Enligt förslaget utvidgas tillämpningsområdet så att uppgifter, förutom för upprätthållande av registret, får överlätas också för

informationstjänsten samt för behandlingen av inskrivningsärenden. Meningen är att de uppgifter som kommit från andra register får överlåtas vidare som en del av den normala informationstjänsten. Exempelvis adressuppgifter och kontaktuppgifter om dödsbon vilka kommit från Befolkningsregistercentralen skall på begäran kunna antecknas på lagfartsbevis och också kunna överföras med hjälp av teknisk anslutning till en lantmäteribyrå, en kommun eller till och med en bank som fått behörigt tillstånd. I förslaget nämns uttryckligen att uppgifterna också kan behandlas vid beslut om inskrivning, fastän uppgifterna i fråga inte förs in i registret. Enligt den föreslagna bestämmelsen överförs uppgifterna på elektronisk väg, men i övrigt anges inte hur uppgifterna skall överföras. Frågan om huruvida uppgifterna överförs så att de blir en del av lagfarts- och inteckningsregistret eller om de bara kan utnyttjas i systemet bör bero på vilket slags registeruppgifter det gäller och vilken informationsteknik som utnyttjas i varje enskilt fall.

Förslaget gäller identifierings- och kontaktuppgifter om personer och sammanslutningar och uppgifter om rättsinnehavares handlingsbehörighet, behörighet och företrädare. Identifieringsuppgifterna är rättsinnehavarens namn, personbeteckning eller företags- och organisationsnummer samt dödstitel, och kontaktuppgifterna är förutom adressuppgifter även uppgifter om ett dödsbos kontaktperson. Uppgifterna om handlingsbehörighet avser intressebevakning eller insolvensförfaranden. Uppgifter som gäller behörighet och företrädare behövs åter då man utreder rättshandlingar som företagits för en sammanslutnings räkning. Den nödvändiga förutsättningen för sökning och sammanföring av uppgifter är att riktiga personbeteckningar och företags- och organisationsnummer har antecknats i registren. Särskilt för sammanslutningarnas del är det vanligt att de gamla lagfartsuppgifterna är bristfälliga.

I bestämmelserna beaktas de ändringar som genomförts i registerlagstiftningen i övrigt. Företags- och organisationsdatasystemet samt registret över konkurs- och företagssaneringsärenden nämns uttryckligen i förslaget. På basis av uppgifter som överförts på elektronisk väg från registret över konkurs-

och företagssaneringsärenden kan man i enlighet med förslaget anteckna begränsningar i rätten att förfoga över fastigheter som är registrerade i en konkursgäldenärs namn utan att behöva vänta på boförvaltarens meddelande. Enligt bestämmelsen kan uppgifter i fortsättningen överföras också från sådana av myndigheterna förda register som innehåller uppgifter om rätten att förfoga över fastigheter. Ett sådant register är bland annat utsökningens datasystem genom vilket man kan få uppgifter om utmätning av fastigheter.

Bestämmelsen i fråga gäller bara utlämnande av uppgifter till inskrivningsmyndigheterna eller till justitieministeriet i egenskap av registeransvarig för lagfarts- och inteckningsregister. Om utlämnande av uppgifter ur lagfarts- och inteckningsregistret till andra än dem föreskrivs enligt 7 kap. 2 § i jordabalken genom förordning. I förordningen om lagfarts- och inteckningsregister (960/1996) anges i detalj vilka uppgifter som antecknas i de bevis som utfärdas. Ett tillstånd att lämna ut uppgifter genom teknisk anslutning förutsätter ett godtagbart ändamål. Genom teknisk anslutning får man bara lämna ut uppgifter som motsvarar uppgifterna i lagfarts- och gravationsbevis. Adressuppgifter lämnas inte ut om den vars adress och motsvarande uppgifter magistraten förordnat att inte skall lämnas ut till andra än myndigheterna i enlighet med 25 § 4 mom. i befolkningsdatalagen.

Paragrafens 3 mom. gäller utlämnande av åtkomstuppgifter. Köpvittnets meddelanden tillställs i dag på i den allmänna motiveringen beskrivet sätt lantmäteribyrån som efter att ha kontrollerat uppgifterna om överlåtelseobjektet sänder åtkomstuppgifterna vidare för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Enligt förslaget förenklas systemet så att uppgifterna antecknas med maskinkod direkt på grundval av köpvittnenas meddelanden. Närmare bestämmelser om innehållet i köpvittnenas meddelanden och sättet att sända dem samt om utlämnande av uppgifter utföras genom förordning av statsrådet.

1.2. Befolkningsdatalagen

4 a §. *Dödsbouppgifter som registreras i befolkningsdatasystemet.* Till befolkningsda-

talagens 2 kap. som gäller uppgifterna i befolkningsdatasystemet fogas enligt förslaget en ny 4 a § med bestämmelser om registrering av kontaktuppgifter om dödsbon.

Enligt paragrafens 1 mom. skall som kontaktuppgifter för ett dödsbo i anslutning till uppgifterna om den avlidne registreras dödsboets företrädares eller någon annan kontaktpersons namn, personbeteckning eller företags- och organisationsnummer samt adress, så som de har uppgetts för beskattningen. Uppgifterna överförs på elektronisk väg från skatteförvaltningens register, och Befolkningsregistercentralen sammanför dem med uppgifterna om den avlidne. Befolkningsregistercentralen kan med hjälp av personbeteckningen vid behov också kontrollera och uppdatera uppgifterna om kontaktpersonens adress eller namnändring. Har personbeteckningen inte registrerats i beskattarens datasystem, kan Befolkningsregistercentralen vid behov också ombesörja identifieringen av en kontaktperson på basis av namn och adress och foga en personbeteckning som utretts på detta sätt till dödsboets kontaktuppgifter.

När kontaktuppgifterna om ett dödsbo lämnas ut skall de allmänna bestämmelserna i befolkningsdatalagen tillämpas. Till statliga och kommunala myndigheter utlämnas enligt lagens 26 § de uppgifter dessa behöver för skötseln av sina åligganden. Sådana myndigheter är bland annat lantmäteribyråerna när det gäller fastighetsbildning eller tvångsinlösnings- och vägförvaltningen som svarar för planering och byggande av vägar och kommunerna när det gäller markanvändning, byggande och jordmaterialfrågor. Också kommunernas miljöförvaltningsmyndigheter och andra miljöförvaltningsmyndigheter behöver adress- och kontaktuppgifterna i befolkningsregistret. Med stöd av 27 § lämnas uppgifter ut till företag och enskilda personer förutsatt att de behöver uppgifterna för att göra sina rättigheter gällande och fullgöra sina skyldigheter. När mottagaren av uppgifter har rätt att behandla uppgifterna i fråga enligt personuppgiftslagen (523/1999), kan uppgifterna lämnas ut också med hjälp av teknisk anslutning. De företag som redan i dag får uppgifter om sina kunder på elektronisk väg från befolkningsdatasystemet kan således också få

uppgifter om dödsboens kontaktpersoner. Särskilda bestämmelser föreslås om utlämnande av uppgifter i befolkningsdatasystemet till den som ansvarar för lagfarts- och inteckningsregistret och till inskrivningsmyndigheten.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om ändring och bevaring av uppgifter. Meningen är att skatteförvaltningen skall överföra uppgifterna periodiskt på överenskommet sätt. Sättet att överföra uppgifter och överföringsfrekvensen anges inte uttryckligen, utan får bero på bland annat den tekniska utvecklingen och behovet. I början avser man dock förfara så att skatteförvaltningen överför uppgifter om alla dödsbon vid vissa tidpunkter i stället för att bara föra över ändringsuppgifter. Uppgifterna i befolkningsdatasystemet ersätts på så sätt med nya uppgifter. Förändrade kontaktuppgifter arkiveras inte utan utplånas ur systemet. Likaså utplånas omedelbart alla kontaktuppgifter till sådana dödsbon som det inte har funnits några uppgifter om i det material som skatteförvaltningen senast överfört till befolkningsdatasystemet. Kontaktuppgifterna till upplösta dödsbon bevaras inte.

Det är skäl att understryka att registreringen av en kontaktperson för ett dödsbo inte innebär att personen i fråga skulle ha rätt att företa rättshandlingar för dödsboets räkning eller föra dödsboets talan i förhållande till myndigheterna. Rätten att företräda boet skall alltid utredas separat precis som i dag. I de intyg och bevis som utfärdas ur befolknings- och fastighetsdatasystemen är det skäl att ange att det är fråga om kontaktuppgifter som kan jämföras med adressuppgifter och med hjälp av vilka dödsboet kan nås. För klarhetens skull konstateras i 3 mom. att kontaktuppgifterna om dödsbon inte har likadana rättsverkningar som de personuppgifter som avses i 6 § 1 mom.

Befolkningsdatasystemet är ett personregister på vilket personuppgiftslagen tillämpas som allmän författning. Om den registrerades rätt till insyn och om rätten att få uppgifter rättade föreskrivs i 26—30 § i personuppgiftslagen. När ett dödsbos kontaktuppgifter lämnas ut bör man på behörigt sätt försäkra sig om att adresserna till personer om vilka magistraten enligt 25 § 4 mom. i befolkningsdatalagen förordnat att uppgifter inte får

lämnas ut inte blir offentliga heller den vägen. Skatteförvaltningen skall på motsvarande sätt se till att de uppgifter tryggas vilka baserar sig på en till skattemyndigheten riktad begäran som avses i 24 § 1 mom. 31 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). I övriga fall kan ett dödsbo eller en kontaktperson inte hindra kontaktuppgifter från att antecknas i eller utlämnas från befolkningsdatasystemet.

1.3. Lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter

20 §. Utlämnande av uppgifter till vissa myndigheter. Enligt den nuvarande 3 punkten i paragrafen får skatteförvaltningen utan hinder av sekretesskyldigheten på begäran till myndigheter som avses i lagen om registerförvaltningen (166/1996) lämna ut adressuppgifter jämte identifieringsuppgifter om den skattskyldige för kontroll av uppgifterna i befolkningsdatasystemet. Bestämmelsen ändras enligt förslaget så att där också nämns att kontaktuppgifter för dödsbon får överlåtas till befolkningsdatasystemet. Kontaktuppgifterna för ett dödsbos del är namnet på dödsboets företrädare, exempelvis boutredningsmannen eller någon annan kontaktperson, dennes personbeteckning eller företags- och organisationsnummer samt adress. Kontaktpersonens kontaktuppgifter definieras således på samma sätt som i befolkningsdatalagen.

I skatteförvaltningens register har man hittills inte konsekvent fört in kontaktpersonernas personbeteckningar. Det är dock befogat att använda personbeteckningar för att kontaktpersonerna skall kunna individualiseras på ett entydigt sätt. Personbeteckningarna skapar också möjligheter för att senare vid behov bygga in uppdaterings- och kontrollfunktioner. Eventuella förbud att lämna ut uppgifter kan också beaktas bättre i informationstjänsten om individualiseringen sker med hjälp av en gemensam beteckning som används i alla system. En personbeteckning lämnas ut från befolkningsdatasystemet i enlighet med bestämmelserna i personuppgiftslagen och befolkningsdatalagen.

Bestämmelsens lydelse ses över när det gäller uppgifternas överlåtelseändamål och

överföringssätt. Uppgifter får lämnas ut för upprätthållande och överlåtelse av uppgifterna i befolkningsdatasystemet.

2. Närmare bestämmelser och föreskrifter

Om köpvittnets uppgifter föreskrivs genom förordning i enlighet med 2 kap. 6 § i jordabalken. Köpvittnesförordningen (958/1996) innehåller bestämmelser om köpvittnets meddelanden och hur de tillställs olika myndigheter. Den elektroniska blankett som avses i förslaget liksom effektiveringen av informationsflödet kräver flera ändringar i förordningen. I bilaga 2 till propositionen finns ett utkast till en statsrådsförordning om ändring av köpvittnesförordningen. Dessutom ankommer det på justitieministeriet att fastställa ett formulär för den nya blanketten.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som skall antecknas i lagfarts- och inteckningsregistret, om registerföringen samt om vilka uppgifter som lämnas ut finns i förordningen om lagfarts- och inteckningsregister. På grund av de föreslagna lagändringarna föreslås ändringar i förordningen i enlighet med utkastet till förordning i bilaga 3 till propositionen.

3. Ikraftträdande

Bestämmelserna om utlämnande av uppgifter i myndigheternas register föreslås träda i kraft cirka ett halvt år efter att lagarna har antagits och blivit stadfästa. De bestämmelser som avses i detta sammanhang är 4 a § i befolkningsdatalagen, 20 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter och 21 § 1 och 2 mom. i lagen om lagfarts- och inteckningsregister. Samtidigt skall behövliga bestämmelser på förordningsnivå träda i kraft.

Däremot är det inte då lagarna stadfästs ändamålsenligt att slå fast tidpunkten för ikraftträdande av de ändringar som gäller köpvittnenas meddelanden och den överföring av information som sker på grundval av dem. Enligt förslaget skall tidpunkten för ikraftträdande av 21 § 3 mom. i lagen om lagfarts- och inteckningsregister bestämmas genom förordning av statsrådet. Detta förfarande är

av nöden för att säkerställa att de behövliga programmen kan bli färdiga i god tid och att man hinner bekanta sig med och lära sig använda dem innan systemet tas i bruk. Ikraftträdandet av lagrummet i fråga bestäms i samband med att köpvittnesförordningen

ändras. Systemet uppskattas vara klart för användning under den första hälften av år 2006.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om ändring av 21 § i lagen om lagfarts- och inteckningsregister**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 27 mars 1987 om lagfarts- och inteckningsregister (353/1987) 21 §, sådan den lyder i lag 547/1995, som följer:

21 §

Lagfarts- och inteckningsregistrets uppgifter om fastighetsindelningen baserar sig på det fastighetsregister som avses i fastighetsregisterlagen (392/1985). Lagfarts- och inteckningsregisterföraren har rätt att för inrättandet och upprätthållandet av lagfarts- och inteckningsregistret avgiftsfritt ur fastighetsregistret få uppgifter om fastigheter och övriga jord- och vattenområdesenheter samt outbrutna områden.

För upprätthållande av lagfarts- och inteckningsregistret och för informationstjänsterna samt för behandlingen av inskrivningsärenden har lagfarts- och inteckningsregisterföraren och inskrivningsmyndigheterna rätt att i elektronisk form få identifierings- och kontaktuppgifter om personer och sammanslutningar samt uppgifter om deras handlingsbehörighet, behörighet och företrädare samt be-

gränsningar som gäller dessa från befolkningsdatasystemet, konkurs- och företagsregisterregistret, företags- och organisationsdatasystemet, handelsregistret och företagsinteckningsregistret samt från andra motsvarande register som förs av myndigheterna.

Åtkomstuppgifter som gäller fastighetsöverlåtelser överförs till lagfarts- och inteckningsregistret på grundval av köpvittnenas meddelanden. Bestämmelser om översändandet av köpvittnenas meddelanden och om vilka andra som kan meddela åtkomstuppgifter för inskrivning i lagfarts- och inteckningsregistret utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 21 § 3 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

2.

Lag**om ändring av befolkningsdatalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till befolkningsdatalagen av den 11 juni 1993 (507/1993) en ny 4 a § som följer:

4 a §

Dödsbouppgifter som registreras i befolkningsdatasystemet

Som kontaktuppgifter för ett dödsbo registreras i anslutning till uppgifterna om den avlidne dödsboets företrädares eller någon annan kontaktpersons namn och personbeteckning eller företags- och organisationsnummer samt adress, så som de har uppgetts för beskattningen. Befolkningsregistercentralen kan vid behov komplettera och uppdatera

kontaktuppgifterna med hjälp av de andra uppgifterna i befolkningsdatasystemet.

Ett dödsbos kontaktuppgifter i befolkningsdatasystemet ändras så att de motsvarar de uppgifter som skatteförvaltningen senast uppgett. Kontaktuppgifter som förändrats och uppgifter som gäller upplösta dödsbon bevaras inte.

Ett dödsbos kontaktuppgifter har inte den offentliga tillförlitlighet som avses i 6 § 1 mom. i denna lag.

Denna lag träder i kraft den _____ 200 .

3.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 1999 om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999) 20 § 1 mom. 3 punkten som följer:

20 §

Utlämnande av uppgifter till vissa myndigheter

Skatteförvaltningen kan utan hinder av sekretessskyldigheten på begäran

3) till myndigheter som avses i lagen om registerförvaltningen (166/1996), för uppdatering och utlämnande av uppgifterna i befolkningsdatasystemet, lämna ut uppgifter om personers adresser, byggnaders identifieringsuppgifter samt om vem som äger en fas-

tighet, byggnad eller lägenhet, jämte identifieringsuppgifter om den skattskyldige, samt beträffande bostadslägenheter uppgift om huruvida ägaren själv använder lägenheten, samt som kontaktuppgifter för dödsbon dödsboets företrädares eller någon annan kontaktpersons namn och personbeteckning eller företags- och organisationsnummer samt adress; uppgifterna kan utan vederbörandes samtycke lämnas ut också med hjälp av teknisk anslutning,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 10 Juni 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Kari Rajamäki*

1.

Lag**om ändring av 21 § i lagen om lagfarts- och inteckningsregister**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 27 mars 1987 om lagfarts- och inteckningsregister (353/1987) 21 §, sådan den lyder i lag 547/1995, som följer:

Gällande lydelse

21 §

Lagfarts- och inteckningsregistrets uppgifter om fastighetsindelningen baserar sig på det fastighetsregister som avses i fastighetsregisterlagen (392/85). Lagfarts- och inteckningsregisterföraren har rätt att för inrättandet och upprätthållandet av lagfarts- och inteckningsregistret avgiftsfritt ur fastighetsregistret få uppgifter om fastigheter samt övriga jord- och vattenområdesenheter.

Till lagfarts- och inteckningsregistret kan genom justitieministeriets beslut för upprätthållande av registret, från befolkningsdatasystemet överföras identifieringsuppgifter om personer samt uppgifter om sådan rätt att förfoga över fastigheter och särskilda rättigheter som tillkommer fastighetsägare eller innehavare av särskilda rättigheter. Motsvarande uppgifter kan överföras också från handelsregistret och de övriga register som förs över sammanslutningar och stiftelser samt från företagsinteckningsregistret.

Lantmäteribrån skall, efter att ha kontrollerat uppgifterna om överlåtelseobjektet, för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret tillställa registerföraren uppgifter om fastighetsöverlåtelse som grundar sig på köpvittnets meddelanden.

Föreslagen lydelse

21§

Lagfarts- och inteckningsregistrets uppgifter om fastighetsindelningen baserar sig på det fastighetsregister som avses i fastighetsregisterlagen (392/1985). Lagfarts- och inteckningsregisterföraren har rätt att för inrättandet och upprätthållandet av lagfarts- och inteckningsregistret avgiftsfritt ur fastighetsregistret få uppgifter om fastigheter och övriga jord- och vattenområdesenheter samt *outbrutna områden*.

För upprätthållande av lagfarts- och inteckningsregistret och för informations-tjänsterna samt för behandlingen av inskrivningsärenden har lagfarts- och inteckningsregisterföraren och inskrivningsmyndigheterna rätt att i elektronisk form få identifierings- och kontaktuppgifter om personer och sammanslutningar samt uppgifter om deras handlingsbehörighet, behörighet och företrädare samt begränsningar som gäller dessa från befolkningsdatasystemet, konkurs- och företagsrehabiliteringsregistret, företags- och organisationsdatasystemet, handelsregistret och företagsinteckningsregistret samt från andra motsvarande register som förs av myndigheterna.

Åtkomstuppgifter som gäller fastighetsöverlåtelse överförs till lagfarts- och inteckningsregistret på grundval av köpvittnets meddelanden. Bestämmelser om översändandet av köpvittnets meddelanden och om vilka andra som kan meddela åtkomstuppgifter för inskrivning i lagfarts- och in-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

teckningsregistret utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 21 § 3 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

3.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 1999 om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999) 20 § 1 mom. 3 punkten som följer:

Gällande lydelse

20 §

Utlämnande av uppgifter till vissa myndigheter

Skatteförvaltningen kan utan hinder av sekretesskyldigheten på begäran

3) för kontroll av uppgifterna i befolkningsdatasystemet till myndigheter som avses i lagen om registerförvaltningen (166/1996) lämna ut uppgifter om personers adresser, byggnaders identifieringsuppgifter samt om vem som äger en fastighet, byggnad eller lägenhet, jämte identifieringsuppgifter om den skattskyldige, samt beträffande bostadslägenheter uppgift om huruvida ägaren själv använder lägenheten; uppgifterna kan utan vederbörandes samtycke lämnas ut också med hjälp av teknisk anslutning,

Föreslagen lydelse

20 §

Utlämnande av uppgifter till vissa myndigheter

Skatteförvaltningen kan utan hinder av sekretesskyldigheten på begäran

3) till myndigheter som avses i lagen om registerförvaltningen (166/1996), *för uppdatering och utlämnande av uppgifterna i befolkningsdatasystemet, lämna ut uppgifter om personers adresser, byggnaders identifieringsuppgifter samt om vem som äger en fastighet, byggnad eller lägenhet, jämte identifieringsuppgifter om den skattskyldige, samt beträffande bostadslägenheter uppgift om huruvida ägaren själv använder lägenheten, samt som kontaktuppgifter för dödsbon dödsboets företrädares eller någon annan kontaktpersons namn och personbe-teckning eller företags- och organisations-nummer samt adress; uppgifterna kan utan vederbörandes samtycke lämnas ut också med hjälp av teknisk anslutning,*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Förordningsutkast

Statsrådets förordning

om ändring av förordningen om lagfarts- och inteckningsregister

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från justitieministeriet, *ändras* i förordningen av den 5 december 1996 om lagfarts- och inteckningsregister (960/1996) 14 § 2 mom. samt *fogas* till 15 § ett nytt 2 mom. och till förordningen en ny 30 a § som följer:

14 §

Uppgifter om överlåtelse av fastigheter antecknas i registret på grundval av meddelanden från köpvittnen. Motsvarande uppgifter för övriga fång antecknas på grundval av anmälningar från skiftesmän, från dem som har förrättat exekutiv auktion eller den som för fastighetsregister.

15 §

Om ansökan har tillställts inskrivningsmyndigheten efter utgången av verkets öppettid, skall i ansökningsuppgifterna förutom dagen för anhängiggörande även antecknas

den dag då ansökan har antecknats i lagfarts- och inteckningsregistret.

30 a §

På ett bevis som avses i 28—30 § kan på begäran antecknas också rättsinnehavarens adress samt ett dödsbos företrädares eller kontaktpersons namn och adress enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet. Dessa uppgifter kan lämnas också till den som beviljats rätt att få uppgifter ur lagfarts- och inteckningsregistret med hjälp av teknisk anslutning.

Denna förordning träder i kraft den 20 .

Statsrådets förordning

om ändring av köpvittnesförordningen

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från justitieministeriet, *ändras* i köpvittnesförordningen av den 5 december 1996 (958/1996) 2 § 3 mom. samt 7, 13 och 15 § som följer:

2 §

Förteckning och register över köpvittnen

Rättsregistercentralen för ett köpvittnesregister. I registret införs uppgifter om köpvittnen ur förteckningarna över köpvittnen samt andra behövliga kontaktuppgifter. Ämbetsverket eller tingsrätten skall utan dröjsmål meddela ändringar i förteckningen till registerföraren. Ett köpvittne skall meddela registerföraren sina kontaktuppgifter och förändringar i dem.

7 §

Köpvittnets meddelanden

Köpvittnet skall anmäla överlåtelsen genom ett meddelande följande vardag efter det överlåtelsen har bestyrkts. Meddelandet sänds på en elektronisk blankett till justitieministeriet. Uppgifterna antecknas i enlighet med vad som framgår av överlåtelsehandlingen och vad de som undertecknat handlingen uppger. Undertecknarna skall för meddelandet uppge parternas personbeteckningar, företags- och organisationsnummer eller andra motsvarande beteckningar.

Om det är fråga om överlåtelse av ett outbrutet område eller om en överlåtelse där överlåtaren har förbehållit sig ett outbrutet område, skall köpvittnet inom samma tid per post eller på elektronisk väg sända en kopia av överlåtelsehandlingen och dess kartbilaga till den lantmäteribyrå och den kommun

inom vars verksamhetsområde fastigheten är belägen.

13 §

Användning av köpvittnets meddelanden

Justitieministeriet lämnar på elektronisk väg uppgifter som grundar sig på köpvittnets meddelanden till den inskrivningsmyndighet, den lantmäteribyrå, den kommun, det skattverk och den magistrat inom vars verksamhetsområde fastigheten är belägen.

Fel eller brister som lantmäteribyrån eller kommunens fastighetsingenjör upptäcker i uppgifterna om överlåtelseobjektet skall meddelas till justitieministeriet för rättelse.

15 §

Köpvittnets bevis, anvisningar och blanketter

Justitieministeriet fastställer formuläret för köpvittnets bevis som avses i 5 § 1 mom. och de anvisningar som avses i 6 § och som skall ges till förvärvaren samt formuläret för den elektroniska blankett som avses i 7 §.

Justitieministeriet ser till att köpvittnena får tillgång till anvisningarna om lagfart och den elektroniska blanketten avgiftsfritt via datanätet.

Denna förordning träder i kraft den 20 .

Bestämmelsen i 21 § 3 mom. i lagen om lagfarts- och in-teckningsregister, sådan den lyder i lag /200 , träder i kraft den 20 .